

Arkeologisk utredning väg 321 Myrviken

Oviken socken, Bergs kommun, Jämtlands län

Anna Engman

RAPPORT – JAMTLI 2016:10
ISSN 1654-2045

Utgivning och distribution:

Jamtli

Box 709

831 28 Östersund

Tel. 063-15 01 00

Fax 063- 10 61 68

© Jamtli 2016

Kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/02204

Redigering och layout av framsida: Lena Ljungqvist

Bilder: Anna Engman

Jamtli medger spridning av dokumentationsmaterialet med Creative Commons-licensen CC BY, undantaget Lantmäteriets kartor samt annat upphovsrättsskyddat material.

ISSN 1654-2045

Innehåll

Inledning	2
Syfte	2
Metod.....	2
Resultat	3
Källor	5
Tekniska och administrativa uppgifter.....	6

Inledning

Trafikverket planerar en ombyggnation av väg 321 och det kommer att påverka närområdet till Oviken 40:1, slaggförekommst. Länsstyrelsen beslutade 2016-04-13 (431-2955-2016) att en utredning skulle göras och att Jamtli skulle utföra den.

Oviken 40:1 består av en slaggförekommst. Förekomsten indikerar ett sönderplöjt slaggvarp och det i sin tur kan innebära att det finns rester av ugn, rostningsplats, kolupplag mm.

Utredningen gjordes under maj månad 2016 av antikvarie Anna Engman.

Utredning 2016 är en fortsättning på de utredningar som Jamtli gjorde sommaren 2015. Då utredde Jamtli tre platser längst väg 321 i syfte att utröna om lämningarna (Oviken 14:2, Berg 3:1 och Berg 49:1) skulle beröras av den planerade ombyggnationen av vägen. Resultaten av den utredningen finns att läsa i *Arkeologisk utredning väg 321 Svenstavik-Månsåsen* (Jamtli's rapportserie 2015:14) av Karl-Johan Olofsson.

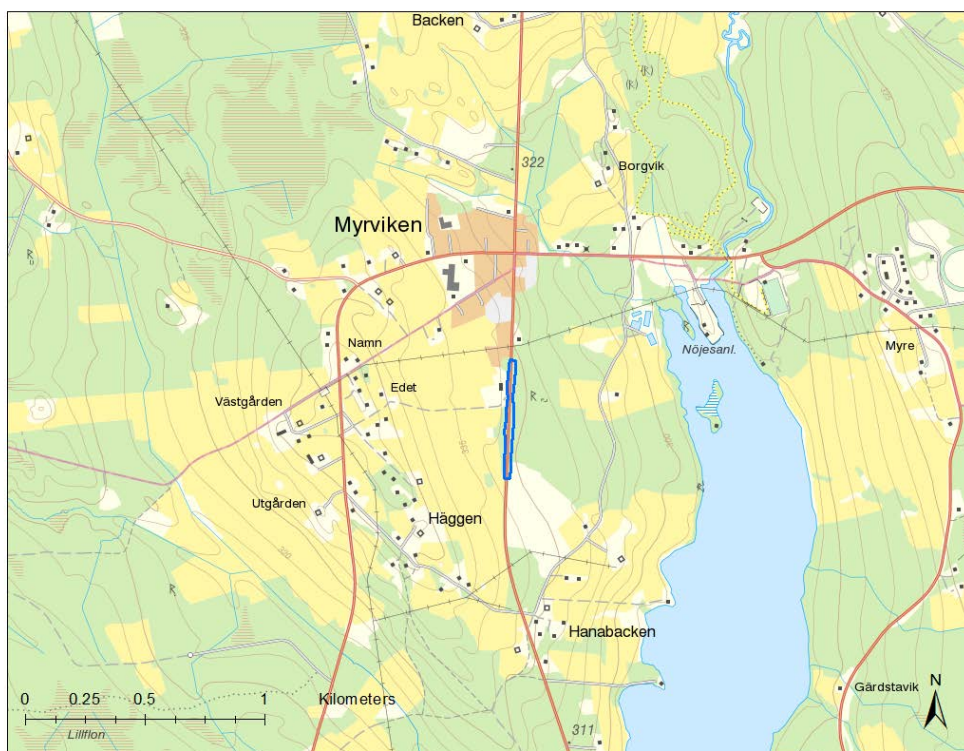
Syfte

Syftet med utredningen var att fastställa om Oviken 40:1 eller tidigare okända lämningar, kopplade till slaggförekommsten, skulle beröras av den planerade ombyggnationen av vägen.

Metod

Innan fältarbetet påbörjades gick de historiska kartorna för området igenom för att se om det fanns inritat något som kunde vara av intresse för utredningen.

Utredningen gjordes genom att okulärt besikta platsen för att utröna om det fanns några synliga lämningar på platsen. Efter det lades provschakt ut för att under torven kunna se om lämningen sträckte sig in i det område som kommer att beröras av vägarbetet. Provschakten lades i ytterkanten av utredningsområdet.

Översiktskarta med berörd del av vägsträckan markerad med blå polygon.

Resultat

De historiska kartor som hittats över området är en storskiftes karta från 1775 samt två laga skifteskartor från 1847 och 1851. Ingen av dessa kartor ger någon information om eventuell järnframställning på platsen. Inte heller kan man på dessa se om det funnits någon annan verksamhet på platsen.

Resultatet av den okulära besiktningen är att platsen för slaggförekomsten (Oviken 40:1) ligger ute i en åker ca 20 m väster om det av Trafikverket utpekade område som kommer att beröras av vägarbetet. Området mellan vägen och slaggförekomsten består av en svacka nedanför en N-sluttning samt öster om en svag Ö-sluttning. Vid utredningstillfället gav marken ett något sankt intryck men det beror troligen på att snön och tjälen nyligen lämnat platsen. Området söder om slaggförekomsten är mer intressant i fråga om att hitta eventuella rester efter lämningar som kan ha med järnframställning att göra. Slaggförekomsten ligger i en N-sluttning och ovanför denna finns en platå i åkern (S om Oviken 40:1) som är ett bra läge för ytterligare lämningar. Ingen slagg kunde ses i åkerytan då åkern inte var plöjd. På platån finns en liten yta, 0,7 m diam, med rödaktig jord. Det kan vara rester av en eventuell rostningsplats men det finns en yta SV om denna som används som skräppupplag och det är troligt att man där även eldat skräp så den rödaktiga jorden kan komma från att den bränts vid den hanteringen. Även ytan direkt N om slaggförekomsten är mer intressant i fråga om lägen för fler lämningar.

Bild tagen från S mot N. Mitt i bilden, vid spaden, togs den sydligaste provgropen upp. Fotografen står på den lilla tillfartsväg som finns mellan väg 321 och åkrarna på västra sidan av vägen.

Provgropar lades utefter den yttre begränsningen av de område som Trafikverket kommer att jobba inom. Provgroparna lades ut efter en sträcka av 35 m med 5 m mellanrum, i N-S riktning. Groparna var 2,5x2,5 dm stora. Ingen av groparna gav några indikationer på att en eventuell järnframställningsplats skulle finnas på platsen. Lagerföljden i groparna var normalt torv följt av jord/lerjord, blekjordslager samt sand. Mellan provgroparna, med 2,5 m åt vardera hållet, torvades små ytor av för att förvissa om att inget missades mellan provgroparna.

Karta över undersökningsplatsen med Oviken 40:1 markerad med rött. Gula markeringar är de provgropar som togs upp med 5 m mellanrum. Blå markering är det av Trafikverket utpekade område som kommer att beröras av ombyggnationen.

Den sammanlagda bedömningen av hur terrängen ser ut samt att det inte framkom något i de gropar som togs upp var att det inte behövdes tas upp fler gropar närmare vägen. Slaggförekomsten, Oviken 40:1, kommer inte att beröras av vägarbetet. Med största sannolikhet finns eventuella lämningar direkt S eller N om den inritade polygonen i FMIS.

Källor

Lantmäterimyndigheternas arkiv:

23-ovi-54 Laga skifte 1851 (bild 6)

23-ovi-11 Storskifte 1774 (bild 2)

Lantmäteristyrelsens arkiv:

Y43-21:1 Laga skifte 1847 (bild 2)

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Länsstyrelsens dnr:</i>	431-2955-2016
<i>Länsstyrelsens beslut:</i>	2016-04-13
<i>Jamtli's dnr:</i>	71-2016- F5CC
<i>Uppdragsgivare/Finansiär:</i>	Trafikverket
<i>Kommun:</i>	Berg
<i>Socken:</i>	Oviken
<i>Fastighet:</i>	Edet 1:3
<i>Undersökningstyp:</i>	Arkeologisk utredning
<i>Undersökningstid:</i>	Maj 2016
<i>Tidsåtgång i fält:</i>	8 timmar
<i>Tidsåtgång, förberedelser och rapport:</i>	16 timmar
<i>Personal:</i>	Antikvarie Anna Engman, Jamtli
<i>Undersökt yta:</i>	Provschakt
<i>Lägesangivelse:</i>	Ekonomiska kartans kartblad 18E7f
<i>Koordinater (RAÄ Oviken 40:1):</i>	N6984981 E466480
<i>Koordinatsystem:</i>	SWEREF 99 TM
<i>Dok material:</i>	Dokumentationsmaterial förvaras på Jamtli.

RAPPORTSERIE – JAMTLI, 2016

ISSN 1654-2045

- 2016:1 Arkeologisk utredning, steg 1, inför planerad förbifart Brunflo
Karl-Johan Olofsson
- 2016:2 Arkeologisk utredning, steg 1, väg 84 Älvros-Kårböle
Karl-Johan Olofsson
- 2016:3 Arkeologisk utredning steg 1 och 2 av boplatsen Bodum 204:1
vid bron över Mellerstån i Rossön
Karl-Johan Olofsson
- 2016:4 Mesolitisk boplatz vid Idsjön. Arkeologisk undersökning av RAÄ Nyhem 54:1
Anna Engman
- 2016:5 Arkeologisk utredning inför planerad nedgrävning av fiberkabel efter väg E 45
rörande Häggenås 58:1, Lit 23:1 och Lit 52:4
Karl-Johan Olofsson
- 2016:6 Offerdals kyrka, Restaurering av torn, 2015
Henrik Ylikoski
- 2016:7 Revsunds kyrka, Utvändig restaurering, 2014-2015
Henrik Ylikoski
- 2016:8 Offerdals kyrka,
Utvidgning av begravningsplats och anläggande av lapidarium 2010
Henrik Ylikoski
- 2016:9 2015 års fornminnesinventering i Jämtlands län
Karl-Johan Olofsson
- 2016:10 Arkeologisk utredning väg 321 Myrviken
Anna Engman